

Projektgruppen Mästerby 1361
Arkeologisk undersökning, 15-19 september 2014
Gotland, Mästerby socken, Boleks 1:5
Länsstyrelsens dnr 431-2233-14

Mästerby 1361

2014 års resultat

Av Maria Lingström

Omslagsfoto: Fynddiskussion inom 1361 års närstridsområde. Från vänster Bo Knarrström, Thorbjörn Möllerström, Sven Jakobsson och Magnus Lindberg. Foto: Maria Lingström.

Innehåll

Inledning.....	4
Undersökningens förutsättningar	4
Metod	5
Resultat och analys.....	5
Pilspetsar och projektiler	5
Närstridsvapen.....	6
Skyddsutrustning.....	7
Sporrar	10
Sammanfattning metalldetektering	11
Uppföljning av 2012 års geofysiska undersökning	11
Uppföljning av 2012 års släpljusundersökning	12
Kommunikationsinsatser	13
Tack	14
Kommande arbete	14
Referenser.....	15
Digitala referenser	15
Summary	16
Administrativa uppgifter	17
Spridningskartor	18
Tabell 1: Schakt.....	22
Tabell 2: Anläggningar.....	22
Tabell 3: Samtliga fynd	23
Tabell 4: 1361-fynd	32

Inledning

Mästerby 1361 är ett forskningsprojekt som bildades hösten 2005. Projektets mål är att lokalisera och tolka fynden efter det slag stod mellan gutar och danskar vid Fjäle myr i Mästerby socken på mellersta Gotland, dagarna före striden vid Visby ringmur i juli år 1361.

2014 års undersökningar genomfördes under vecka 38, den 15-19 september. Personalstyrkan bestod av Bo Knarrström, BWK Consulting, Magnus Lindberg, Arkeologiska uppdragsverksamheten vid Statens Historiska museer, medlemmar i Mästerby hembygdsförening samt projektledare Maria Lingström.

Projektgruppen har tidigare genomfört undersökningar i Mästerby, i september 2006 (Lingström 2007, Lingström et. al. 2007), april 2007 och september 2007 (Lingström 2008:1), april-maj och augusti 2008 (Lingström 2008:4), september 2009 (Lingström 2009:1, 2009:2), september 2010 (Lingström 2011), september 2011 (Lingström 2012) samt september 2012 (Lingström 2013). Undersökningarna planeras att fortsätta under år 2016.

Undersökningens förutsättningar

Platsen för Mästerbydrabbningen är belägen i ett flackt jordbrukslandskap med inslag av planterad skog och ängen. Den forna Fjäle myr, som löpte i sydväst-nordostlig riktning genom socknen, dikades under slutet av 1800-talet ut och odlades upp. Det bör noteras att det gotländska ordet *myr* motsvarar rikssvenskans ”grund insjö”. Söder om den forna myren är Ajmunds bro belägen. Häröver gick tidigare huvudvägen till Visby söderifrån. Detta tillsammans med det faktum att bron tidigare var omgärdad av våtmarker har gjort att bron har varit en viktig försvarspunkt och kallats *Gotlands nyckel*. I norra delen av slagfältet ligger Grenskorset och Grens medeltida gårdsläge. Enligt den muntliga traditionen stod här det avgörande slaget mellan gutar och danskar år 1361.

Värt att nämna är att av 100 utslag som metalldetektorn ger, är det i regel inte mer än ett eller två fynd som är relevanta när det gäller ett medeltida slagfält av ovan nämnda storlek, inte ens då man har lyckats lokalisera huvudstriden. Inom närstridsområdet är motsvarande siffra cirka ett på 300. Övriga metallutslag består av såväl yngre som äldre föremål, delar av jordbruksredskap samt skrot. År 2006-2012 lokaliserade projektgruppen Mästerby 1361 sammanlagt 261 fynd efter 1361 års slag i form av vapen- och skyddsutrustningsdetaljer, däribland svärd, spjut, armborstpilspetsar, sporrar samt delar av rustningar och ringbrynjor. Fynden är huvudsakligen av järn och utgörs av två grupperingar, varav ett kombinerat distansstrids- och närstridsområde i den centrala och smalaste delen av myren samt ett långsträckt närstridsområde norr därom (se fig. 10). Närstridsområdet återfinns längs hela Fjäle ås, från Ajmundsänget i söder till Grens medeltida gård i norr, där den avgörande striden enligt den muntliga traditionen stod. Av fynden att döma har den senare delen av slaget bestått av splittrade närstrider mellan mindre grupper av gutar och erfarna, effektiva danska/tyska soldater. Spridningsbilden inom närstridsområdet grundar sig självfallet på de ytor som de facto har avsökts med metalldetektor, vilket i nuläget ger en förtätad spridningsbild i närstridsområdets sydligaste del. Avsökning av övriga luckor inom närstridsområdet kommer troligen att nyansera denna spridningsbild.

2014 års undersökning finansierades genom bidrag från Mästerby hembygdsförening, sällskapet DBW:s stiftelse, sällskapet Gotlands Gille i Visby, konung Gustav VI Adolfs fond för svensk kultur samt Åke G. Sjöberg.

Metod

2014 års undersökningar genomfördes liksom tidigare år enligt de beprövade metoder som utvecklats i samband med Riksantikvarieämbetets slagfältsteams forskningsundersökningar vid Landskrona (1677) och Borst (1644) i Skåne, Axtorna (1565) i Halland samt Södra Stäket (1719) i Stockholms län. Utrustningen utgjordes av metalldetektorer av märket MineLab E-trac och Explorer SE. För att effektivisera avsökningen användes pinpointers av fabrikatet Garrett. Undersökningen utfördes genom intensiv, det vill säga heltäckande detektoravsökning. Fältdokumentation av sökområden och fynd har gjorts med hjälp av nätverks-RTK och överfördes efter fältfasen till Intrasis. Kartor, spridningsbilder och fyndlistor har bearbetats i Intrasis och ArcGIS 10. Ett urval av medeltida och förhistoriska fynd har skickats till konservering. Fynden kommer att fyndfördelas av Statens Historiska Museer. Tidigare års fynd har fördelats till Gotlands Museum.

För att uppfylla *det tredje uppdraget*, samt som ett led i målsättningen att göra lokalbefolkningen aktiv i sitt eget historiesökande, ställdes även under detta års undersökning två metalldetektorer till förfogande för markägare och medlemmar i Mästerby hembygdsförening. Under arkeologernas överinseende fick ett begränsat antal personer hjälpa till i undersökningen.

Resultat och analys

Syftet med 2014 års undersökning var att fortsätta utforska närstridsområdet och att täcka de luckor som fanns mellan tidigare års delytor för att få en mer sammanhängande bild av stridernas förlopp.

Sammanlagt metalldetekterades drygt 14 000 m² genom överlappande detektering i en längdriktning. Ytorna bestod av åkermark i form av öppen åker och var belägna inom fastighet Boleks 1:5. Samtliga åtta delytor var belägna väster om Ajmundsänget, det vill säga cirka 200-300 m norr om huvudstridsområdet (se fig. 9-10 samt tabell 3-4). Eftersom närstridsområdet stod i fokus vid 2014 års undersökning förväntades framför allt fynd i form av delar av skyddsutrustning samt fragment av närstridsvapen. Totalt 232 metallfynd lokaliserades, varav 79 var av särskilt intresse ur 1361-synpunkt. Övriga fynd bestod av äldre och yngre föremål samt svåridentifierade föremål/fragment. Samtliga fynd har bedömts före konservering. Det är möjligt att konserveringen kan klargöra frågetecken vad gäller vissa fynd. 1361-fynden utgjordes av både vapen, projektiler och skyddsutrustning i form av sex pilspetsar, en projektil till ett svartkrutvapen, ett fragment av en svärds klinga, fem fragment av stridsknivar, 14 spetsar till spikkclubbor, en doppsko, två fragment av sporrar, sju handsklameller, 30 rustningslameller, två fragment av ringbrynjor i form av enskilda ringar samt nio soljor. Även ett fragment av en harpun kan vara av intresse (se diskussion nedan).

Pilspetsar och projektiler

Sex pilspetsar lokaliserades år 2014. Fem av pilspetsarna var av pansarbrytande typ och hade datering till medeltid. De var små, smala och strömlinjeformade, tillverkade för att kunna tränga igenom såväl ringbrynjor som harnesk. Av dessa pilspetsar var två intakta (F29, F102), två defekta (F51, F73) och en fragmentarisk (F24). Den sjätte pilspetsen (F204) var en defekt pilspets av vikingatida typ med holk (jfr exempelvis Up, Estuna sn, <http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=240370>). Det kan inte uteslutas att fyndet hör till 1361 års strid, eftersom det gotländska bondeuppbådet troligen även använde äldre vapen och pilar.

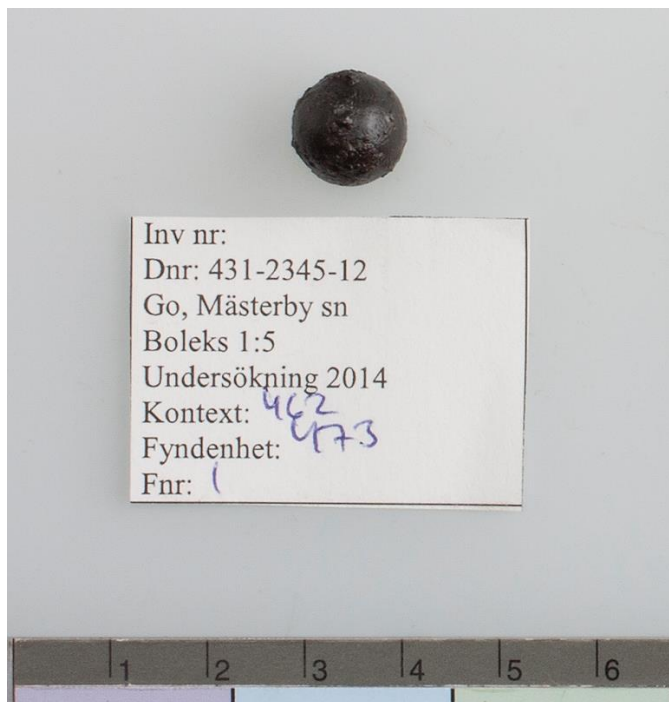

Fig. 1. Projektil från svartkrutvapen. Foto efter konservering: Stiftelsen föremålsvård i Kiruna.

Projektiler från svartkrutvapen är en spännande fyndkategori inom slagfältet. Tidigare har sex sådana lokaliserats, varav fem mitt i huvudstriden, sida vid sida med armborstpilspetsar. Dessa har varit homogena vad gäller storlek: små och omkring 10-drygt 11 mm i diameter. Den sjätte projektilen avvek både vad gäller fyndplats och storlek, då den lokaliserades vid Grens medeltida gårdsläge och mätte 18 x 17 mm. 2014 års projektil (F1) var 14 x 13 mm stor och utgjordes av en intakt järnkula (se fig. 1). Den lokaliserades inom närstridsområdet väster om Ajmundsänget, cirka 400 m norr om huvudstriden.

Närstridsvapen

Ett möjligt svärdsfragment framkom vid 2014 års undersökning. Det var ett fragment av en svärdsklinga (F208). Det är möjligt att konserveringsarbetet kan tydliggöra om det verkligen rör sig om ett svärdsfragment. Därtill lokaliserades fem fragment av stridsknivar (F57, F116, F184, F211, F228). Dessa var kraftigare än de 31 fragment av förmodat förhistoriska mindre knivar med nednött egg som också lokaliserades. En kraftig doppsko (F202), som troligen utgjort nederänden på skaftet till ett spjut lokaliserades i de nordligare delarna av årets sökområden.

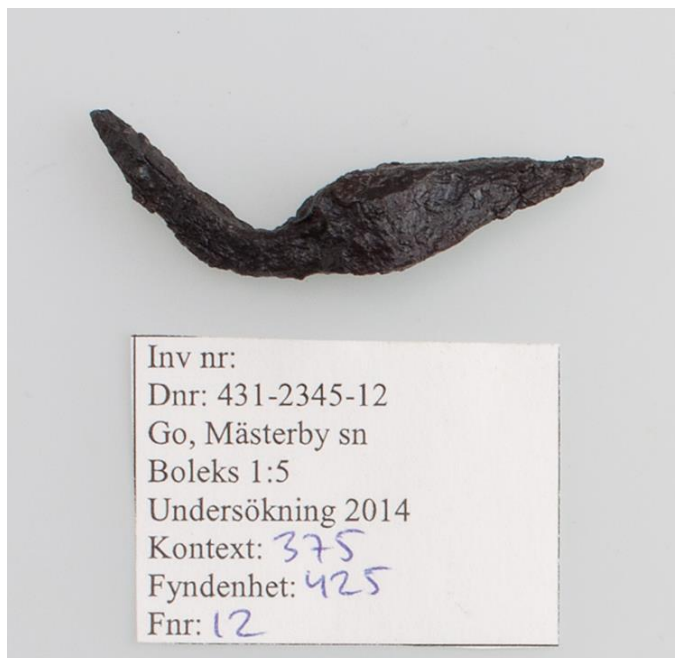

Fig. 2. Spikklubbespets med parallell till Korsbetningen. Foto efter konservering: Stiftelsen föremålsvård i Kiruna.

Med ett bondeuppbåd som det gotländska får man räkna med att milisen utrustade sig med vapen av mer hemmagjord karaktär. Till denna kategori hör merparten av de spikklubbespetsar, som har lokaliserats inom slagfältet. Av 2014 års spikklubbespetsar var sex intakta, sju defekta och en fragmentarisk. Spetsarna var smala och ofta lätt böjda. De intakta var 47-61 mm långa och 5-7 mm breda/tjocka. En spikklubbespets (F12, se fig. 2) skilde sig från de övriga. Parallellfynd finns från Korsbetningen (Thordeman 1939, s. 135). Spetsen var 60 mm lång och 10-11 mm bred/tjock. Den var triangulär och mycket kraftig. Tången var böjd.

I de nordligaste delarna av 2014 års sökområden lokaliserades även en harpun (F41). Tången var avbruten. Harpunen var i befintligt skick 142 mm lång, 14 mm bred och 8 mm tjock. Harpunen är ett jaktvapen och kan möjligen knytas till den i huvudsak förhistoriska bebyggelse, som troligen legat på platsen. Det kan dock inte uteslutas att det gotländska bondeuppbådet, i brist på åtkomst till andra stötvapen, har använt den i 1361 års strid. Andra exempel på liknande till synes malplacerade vapenbruk, med vapen eller föremål med ursprungligen helt andra funktioner, finns exempelvis från 1567 års slag vid Getaryggen. Där har en spetshammare, ursprungligen avsedd att användas för finhuggning av kvarnstenar, använts som ett effektivt närstridsvapen (Engkvist et al. 2012, s. 15). Bondemiliser fick ofta nöja sig med de vapen de själva lyckades samla ihop (Knarrström & Larsson 2008, s. 106).

Skyddsutrustning

Till skyddsutrustningen räknas både delar av lamellrustningar och ringbrynjor. Hit får också söljor räknas, som dock kan ha varit delar av rustningar likväl som hörande till väskor och bälten.

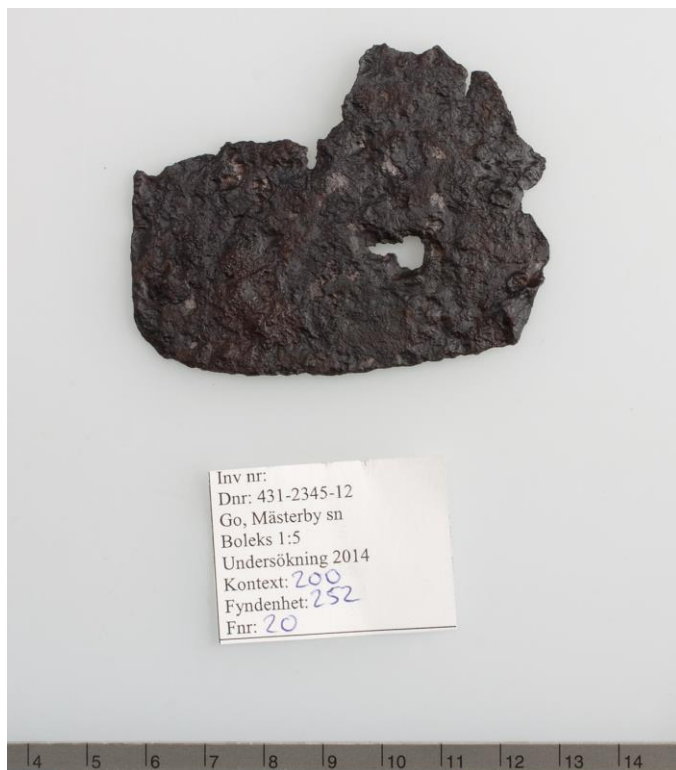

Fig. 3. Rustningslamell med parallell till Korsbetningens rustning nr 25. Foto efter konservering: Stiftelsen föremålsvård i Kiruna.

Vid 2014 års undersökning lokaliserades 37 lameller, varav 30 rustningslameller och sju handsklameller. Av rustningslamellerna var nio säkra och 21 möjliga. Fragment som inte ännu konserverats och som dessutom ser ut att sakna hål kan vara svåra att säkert identifiera som lameller. Konserveringen av fynden kan möjliggöra ett säkerställande av fler lameller än i dagsläget, inte minst om fler hål framträder. I hålen trädde läderremmar som fogade samman lamellerna till en rustning. Denna typ av rustning med små lameller var redan år 1361 av föråldrad typ. Det kan därför fastslås att fynd av sådana lameller kan tillskrivas det gotländska bondeuppbådet. De säkra lamellerna var 41-72 cm långa, 27-55 m breda och i regel 3-4 mm tjocka. En var dock 7 mm tjock. Av dessa var sju defekta (F9, F15, F20, F105, F188, F195, F196) och två fragmentariska (F7, F104). Fem hade ett eller två hål bevarade. F9 för tankarna till 2006 års lamell med projektilhål (F17). F15 hade ett hål mitt i lamellen. F20 (se fig. 3) och F104 är en parallell till lameller från rustning 25 från Korsbetningen, exempelvis plansch 44, lamell 321 (Thordeman 1939).

Sju handsklameller lokaliserades vid den aktuella undersökningen. Av dessa var två säkra (F13, F55) och fem möjliga (F56, F124, F177, F200, F210). De säkra lamellerna utgjordes av välvda fingerfragment. F55 och F56 lokaliserades endast 3,5 m från varandra. Eftersom F55 är ett säkert fynd skulle det kunna tala för att även F56 är det.

Två fragment av ringbrynjor i form av enstaka ringar lokaliserades också. F141 var en intakt om än något deformerad ring med överlappande hopfogning (se fig. 4). F121 utgjordes endast av cirka en tredjedels ring och var därmed mer svårbedömt men ändå troligt. De lokaliserades knappt 50 m från varandra.

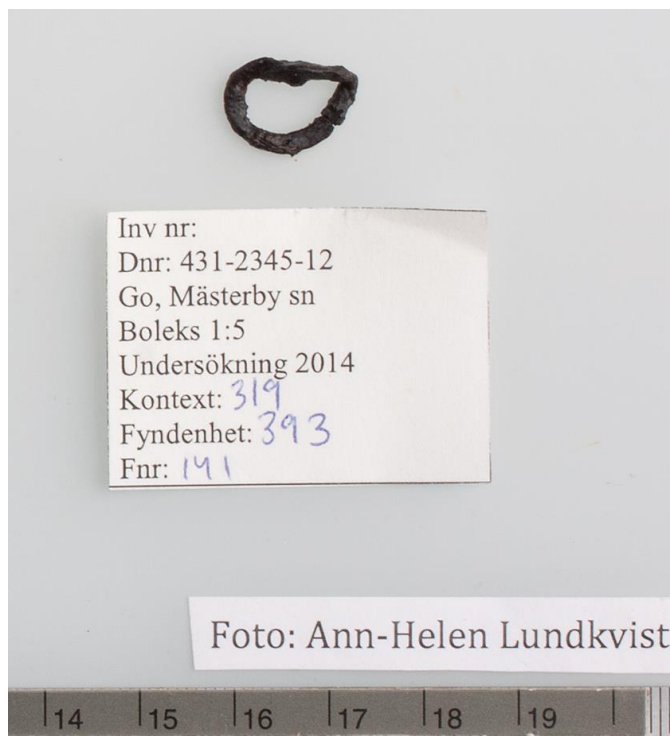

Fig. 4. Välbevarad ringbrynjering (F141). Foto efter konservering: Stiftelsen föremålsvård i Kiruna.

Som ovan nämnts räknas även söljor in i skyddsutrustningen. Sju av totalt 15 lokaliserade söljor har bedömts vara samtida med slaget. Av dessa nio var sex av järn (F11, F91, F126, F164, F201, F222) F11 var en rektangulär sölja med tornens fäste men inte själva tornen bevarad. Fyndet har parallell till Korsbetningen (Thordeman 1939, s. 126, nr 29). F91 var liten och rund med tornens fäste men inte själva tornen bevarad. Fyndet utgör möjligen en sporrösja (jfr Thordeman 1939, s. 132, nr 2). F126 var liten och svagt rektangulär (se fig. 5). Fyndet har parallell till Korsbetningen (Thordeman 1939, s. 126, nr 26). F164 var en komplett ringsölja, med sölja och torne lokaliserade separata men intill varandra. Fyndet har parallell till Korsbetningen (Thordeman 1939, s. 126, exempelvis nr 1-4). F201 var en kraftig möjlig sölja utan torne. F222 var en ringsölja utan torne av samma typ som F164. Tre söljor var av Cu-legering (F32, F58, F174). F32 var en liten, välformad profilerad dubbelsölja med ena söljan avbruten. Söljan har troligen suttit på en tunn läderrem. Parallell finns till söljor med datering till 1250-1400 (Whitehead 2003, s. 32, nr 201). F58 var en defekt sölja med dekor i vitmetall. Parallell och datering är oklara men söljan kan vara medeltida. F174 var en liten, defekt sölja med torne, som troligen har suttit på en tunn läderrem.

Fig. 5. Sölja (F126) med paralleller till Korsbetningen. Foto efter konservering: Stiftelsen föremålsvård i Kiruna.

Sporrar

Två delar av sporrar lokaliserades vid den aktuella undersökningen (F14, F111). F14 utgjordes av en defekt sporröslja av järn. Denna typ av sölja finns på stjärnsporrar (jfr Thordeman 1939, s. 132, nr 1). F111 var en defekt sporre med böjd skänkel (se fig. 6). Den har bland annat paralleller till Eketorp (<http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=359610>).

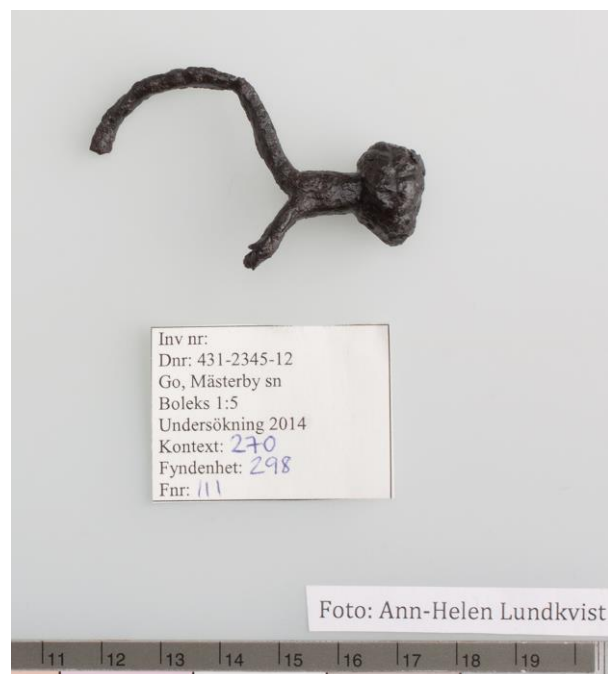

Fig. 6. Sporre (F111) med paralleller till exempelvis Eketorp. Foto efter konservering: Stiftelsen föremålsvård i Kiruna.

Sammanfattning metalldetektering

2014 års undersökningar har gett ytterligare ledtrådar till 1361 års fältslag och är ett led kartläggandet av närstridsområdet. Fynden bekräftar den bild vi har av fältslagets förlopp, vilket har inneburit hårda men i det långa loppet ojämna strider mellan gutar och danskar/tyskar.

Sammantaget har 2006-2014 års undersökningar resulterat i 340 slagfältsfynd (se rapporter för 2006-2012 års undersökningar), däribland sex svärd, ett armborstfragment, 45 armborst-pilspetsar, fem spjut- eller lansspetsar, nio sporrar, sju ringbrynje-fragment samt spetsar till spikklubbor, stridsknivar, pilspetsar och rustningsdetaljer i form av lameller, söljor och beslag. I denna summa är inte medeltida hästskor inräknade, eftersom de kan tillhöra såväl civil som militär aktivitet. Fynden fortsätter att visa paralleller till Korsbetningen men kompletterar lika ofta detta material, inte minst när det gäller vapen och utgör därmed en mycket viktig förstahandskälla till information om den danska invasionen 1361.

Uppföljning av 2012 års geofysiska undersökning

Geofysiska undersökningar utfördes år 2012 vid Grenskorset i norra delen av slagfältet av fil. dr Helen Goodchild, universitetet i York. Utrustningen bestod av markradar och magnetometer. Syftet med de geofysiska undersökningarna var att utröna om det finns massgravar under eller i direkt anslutning till minneskorset vid Grens.

Det finns två muntliga traderingar om Grens/Grenskorset, dels att den avgörande striden mellan gutar och danskar stod här år 1361, dels att korset vilar på en eller flera massgravar. Enligt Strelow restes korset av den danske kungen själv (Strelow 1633, s. 170), något som dock är mindre troligt. Det finns inga skriftliga källor eller arkeologiska iakttagelser som styrker teorin om massgravar vid Grenskorset. Statistiskt sett är det snarare regel än undantag att de minnesmonument som rests efter fältslag är belägna på fel ställen, troligen beroende på att de redan från början av olika anledningar inte placerades vid slagfältet/massgravarna (Knarrström, muntlig uppgift). Den muntliga traditionen knyter dock gården Grens till 1361 års slag. Att Grenskorset är medeltida står höljt över allt tvivel men det finns inga bevis för att det har koppling till 1361; det kan med andra ord ha både en äldre och en yngre datering än 1361. Grenskorset har visat sig ha en fragmentarisk inskription, se rubriken nedan.

Vid efterbearbetningen av informationen från magnetometerundersökningen vid Grenskorset noterade slagfältsarkeologen Tim Sutherland, universitetet i York, två intressanta så kallade anomalier, som var belägna strax väster om Grenskorset. För att följa upp detta resultat grävdes i samband med 2014 års fältundersökning ett 3,25 x 1,2 m (NV-SÖ) stort och 0,3 m djupt schakt över den sydligaste av de två anomalierna (se fig. 11). Schaktet grävdes med spade och fyllhammare och metalldetekterades skiftvis. I dess sydöstra del påträffades en syll (A329), som var minst 1 m lång och 1,55 m bred. Syllen bedöms tillhöra en byggnad. I direkt anslutning till och väster om syllen påträffades ett 0,15 m tjockt kulturlager (A324), som utgjorde ett avfallslager med koppling till syllen/husgrunden. Lagret innehöll rikliga mängder hårt skörbränd sten samt träkol, enstaka keramikfragment, två spikar samt natursten. Lagret var endast avgränsat åt nordväst och sydöst. I lagret påträffades ett fragment av ett fajanskärl, med datering till tidigast 1700-tal samt ett fragment av en mineralvattenflaska, med datering till 1700-1800-tal. I lagret grävdes en 0,15 x 0,15 m stor grävenhet för att fastställa lagrets karaktär, djup samt eventuella underliggande strukturer/lager. Under lagret vidtog dock steril sand, som var infiltrerad ned till 0,11 m dj. Därefter vidtog ren steril sand. I den nordvästra delen av schaktet var berg i dagen.

Resultatet av den arkeologiska undersökningen innebär att åtminstone de sydliga av de två anomalierna som uppmärksammades vid de geofysiska undersökningarna kan konstateras bestå av en husgrund med datering till 1700-1800-tal. Med tanke på anomaliernas likartade utseende är det troligt att båda anomalierna utgör en eller flera sentida husgrunder. Rektifieringen av de engelska mätningarna i förhållande till svenskt kartmaterial kan innebära en felmarginal på 4-5 m. Det är dock ändå mycket troligt att schaktet har placerats på någon del av den aktuella anomalin.

Fig. 7. Arkeologisk undersökning vid Grenskorset. I schaktet lokaliserades en husgrund med tillhörande kulturlager. Foto: Maria Lingström.

Uppföljning av 2012 års släpljusundersökning

I samband med 2012 års undersökning genomförde universitetet i York även en släpljusundersökning av den fragmentariska inskription som finns på minneskorset vid Grens. Efter mörkrets inbrott och med hjälp av starkt fluorescerande ljus belystes korsets västra sida, dvs. den sida som är belägen *från* vägen. Den korssida som är vänd mot vägen saknar inskription. En byggnadsställning hade monterats så att kamerautrustning och personal kunde komma upp i höjd med korsringen. Korsets inskription fotograferades medurs och varje sektion belystes i tur och ordning från fyra håll. Genom en datormässig sammanslagning av dessa fyra bilder per sektion optimeras möjligheten att läsa den fragmentariska inskriptionen. Resultaten av undersökningen och analysen av denna planeras att publiceras i tidsskriften *Fornvännen*.

Fig. 8. 2012 års släpljusundersökning av Grenskorset gav ett spännande resultat. Foto: Magnus Lindberg.

Kommunikationsinsatser

I mars 2014 invigde Statens historiska museer i Stockholm utställningen *Massakern vid muren*, där bland annat fynd från slagfältet i Mästerby visas. I november 2014 hölls ett föredrag på temat Mästerby 1361 på Historiska museet. Mästerbyfynd visas också i Gotlands museums medeltidsutställning.

I mars 2014 sände SVT:s *Vetenskapens värld* ett halvtimmeslångt inslag om den danska invasionen av Gotland år 1361. Mästerbyprojektet och dess resultat belystes utförligt. Vid undersökningen i september gjorde också Östnytt och Radio Gotland reportage.

År 2013 sändes dokumentärserien *Medieval Dead* på Viasat History i Sverige. Dokumentärserien har producerats av engelsmannen Jeremy Freeston vid Dragonshead Productions Ltd. Ett av seriens sex avsnitt handlar om Mästerby 1361. TV-serien premiärsändes i Sverige och har sedan dess även sänts i bland annat Storbritannien, Tyskland, Polen, Ungern, Australien och Nya Zeeland.

Mästerby museum håller öppet varje sommar samt under övrig tid enligt överenskommelse. Museet besöks flitigt av skolklasser, hembygdsföreningar, andra föreningar samt intresserad allmänhet. Föredrag har hållits ute i fält samt i museet. Projektet har år 2013-2014 deltagit i såväl Arkeologidagen som Kulturarvsdagen. Föredrag har även hållits runt om på Gotland, exempelvis för hembygdsföreningar.

År 2013 genomfördes åter ett så kallat reenactment i Mästerbyänget, där striderna på Fjäle myr återskapades av personer iförda tidsenliga rustningar. Återskapandet genomfördes av *Battle of Wisby* under ledning av militärhistorikern Thomas Neijman. Arrangemanget lockade liksom år 2011 cirka 2 000 besökare. Ett nytt reenactment planeras i Mästerby år 2016.

Liksom tidigare år anordnade Mästerby hembygdsförening år 2013-2015 en medeltidsdag, som var del av Medeltidsveckans program. I programmet ingick bland annat föreläsningar, guidning

av slagfältet, levandegörande av den närmaste tiden efter den danska invasionen, marknad, försäljning av medeltida mat och dryck samt förevisning av rustningar och vapen.

I oktober 2014 besökte projektledaren slagfältet vid Towton (1461) utanför York samt Royal Armouries i Leeds. Resan finansierades av Riksantikvarieämbetet.

Projektets resultat presenteras även på www.masterby1361.se.

Tack

Vi riktar vårt varmaste tack till våra bidragsgivare som möjliggör dessa undersökningar: Mästerby hembygdsförening, sällskapet DBW:s stiftelse, sällskapet Gotlands Gille i Visby, konung Gustav VI Adolfs fond för svensk kultur och Åke G. Sjöberg.

Tack till Anders Biwall och Anders Bornfalk Back, Arkeologiska uppdragsverksamheten, för GIS-support.

Kommande arbete

Det kommer att behövas uppskattningsvis ytterligare cirka sju fältveckor för att slutföra kartläggningen av närstridsområdet och i förlängningen av slagfältet i sin helhet. Nästa metalldetektorundersökning planeras att äga rum år 2016. Förutom metalldetektering planerar vi också att genomföra geofysiska undersökningar i samarbete med Arkeologiska uppdragsverksamheten vid Statens historiska museer, under förutsättning att finansiering erhålls. Planen är att söka av stora ytor närmare huvudstridsområdet, för att om möjligt lokalisera eventuella massgravar.

Referenser

Engkvist, S., Pettersson, C. B., Wennerberg, R. 2012. Getaryggen 1567- delrapport för år 2011. Miliseum Rapport 2011:1.

Knarrström, B. & Larsson, S. 2008. *Hans Majestäts friskyttar av Danmark*. Riksantikvarieämbetet.

Lingström, M. 2013. Mästerby 1361. 2012 års resultat.

Lingström, M. 2012. Mästerby 1361. 2011 års resultat.

Lingström, M. 2011. Mästerby 1361-2010 års resultat.

Lingström, M. 2010. Mästerby 1361-2009 års resultat.

Lingström, M. 2009:1. Fjäle myr 1361-arkeologiska undersökningar av slagfältet från dagarna före slaget vid Visby ringmur. *Fornvännen* 1/2009.

Lingström, M. 2009:2. Mästerby 1361-nya rön om den danska invasionen. Riksantikvarieämbetet, Avd. för ark. und., UV Syd, Dokumentation av fältarbetsfasen 2008:4.

Lingström, M. 2008. Mästerby 1361-fortsatt sökande efter striden mellan gutar och danskar. Riksantikvarieämbetet, Avd. för arkeologiska undersökningar, UV Syd, Dokumentation av fältarbetsfasen 2008:1.

Lingström, M. 2007. Mästerby 1361-slagfältsarkeologi i Valdemar Atterdags fotspår. *Gotländskt Arkiv*. Meddelanden från Gotlands Fornvännen, Visby.

Lingström, M. et al. 2007. Mästerby 1361-gutarnas strid mot Valdemar Atterdag. Riksantikvarieämbetet, Avd. för arkeologiska undersökningar, UV Syd, Dokumentation av fältarbetsfasen 2007:3. Lund.

Strelow, H.N., 1633. *Cronica Guthilandorum. Den Guthilandiske Cronica*. Köpenhamn.

Thordeman, B. 1939. *Armour from the Battle of Wisby 1361, I-II*. Kungl. Vitterhets historie och antikvitets akademien, Malmö.

Whitehead, R. 2003. *Buckles 1250-1800*. Greenlight publ., Essex.

Digitala referenser

Statens Historiska Museers föremålsdatabas, www.historiska.se/data

Summary

During the years 2006-2014 the battlefield archaeological project Mästerby 1361, comprising members of the former battlefield archaeology team of the Swedish National Heritage Board, the local heritage association and the archaeologist Maria Lingström, have conducted ten field surveys in Mästerby parish on the island of Gotland. The goal has been to localize the mythical battle, which according to oral tradition, legends and stray finds, took place in Mästerby in the days prior to the well-known battle outside the Town Wall of Visby on the 27th of July 1361.

14 000 square metres of arable land have this year be metal detected intensely. The area is situated within the close combat area, some 200 metres north of the main battle. Therefore mainly fragments of close combat weapons and parts of armours and chainmail were expected. The 2014 field investigation yielded 79 battlefield finds, including a possible fragment of a sword blade, six arrow heads, one iron projectile (bullet), two spur fragments, five battle knife fragments, 14 spikes from spike clubs, one ferrule from a spear, two fragments of chainmail, 30 fragments of armour plates, seven fragments of gloves (lamellae) and nine buckles. A harpoon might also be included in the gotlandic close combat weaponry set.

Including the 2014 finds, a total of 340 battlefield archaeological finds have been made within the Mästerby project since its beginning in 2006. The finds include for example fragments of swords, spurs, bolts, arrowheads, thrusting weapons, battle knives, spikes from spike clubs as well as parts of armours including armour plates, buckles and mounts. The finds complements the ones from the mass graves in Visby and constitute first hand information to the 1361 Danish invasion. The project is planned to proceed during the year of 2016.

More information about the project can be found on our web page www.masterby1361.se.

Administrativa uppgifter

Undersökningstid: 15-19 september 2014

Arkeologisk personal: Bo Knarrström, Magnus Lindberg, Maria Lingström

Övriga projektmedarbetare: medlemmar i Mästerby hembygdsförening

Undersökt yta: 14 154 m²

Läge: Ekonomiska kartan (GSD), blad 6I 4j, 6J 4a Mästerby, x 6372494 y 1649267

Koordinatsystem: Rikets nät, Sweref 99 TM

Koordinater för undersökningsytans sydvästra hörn: x 697424 y 6372739

Fynd: Ett urval av fynd nr 1-232 är inlämnade för konservering och kommer därefter att fyndfördelas av Statens historiska museum (SHM), Stockholm. Fyndansvar innehas av projektet

Mästerby 1361.

Spridningskartor

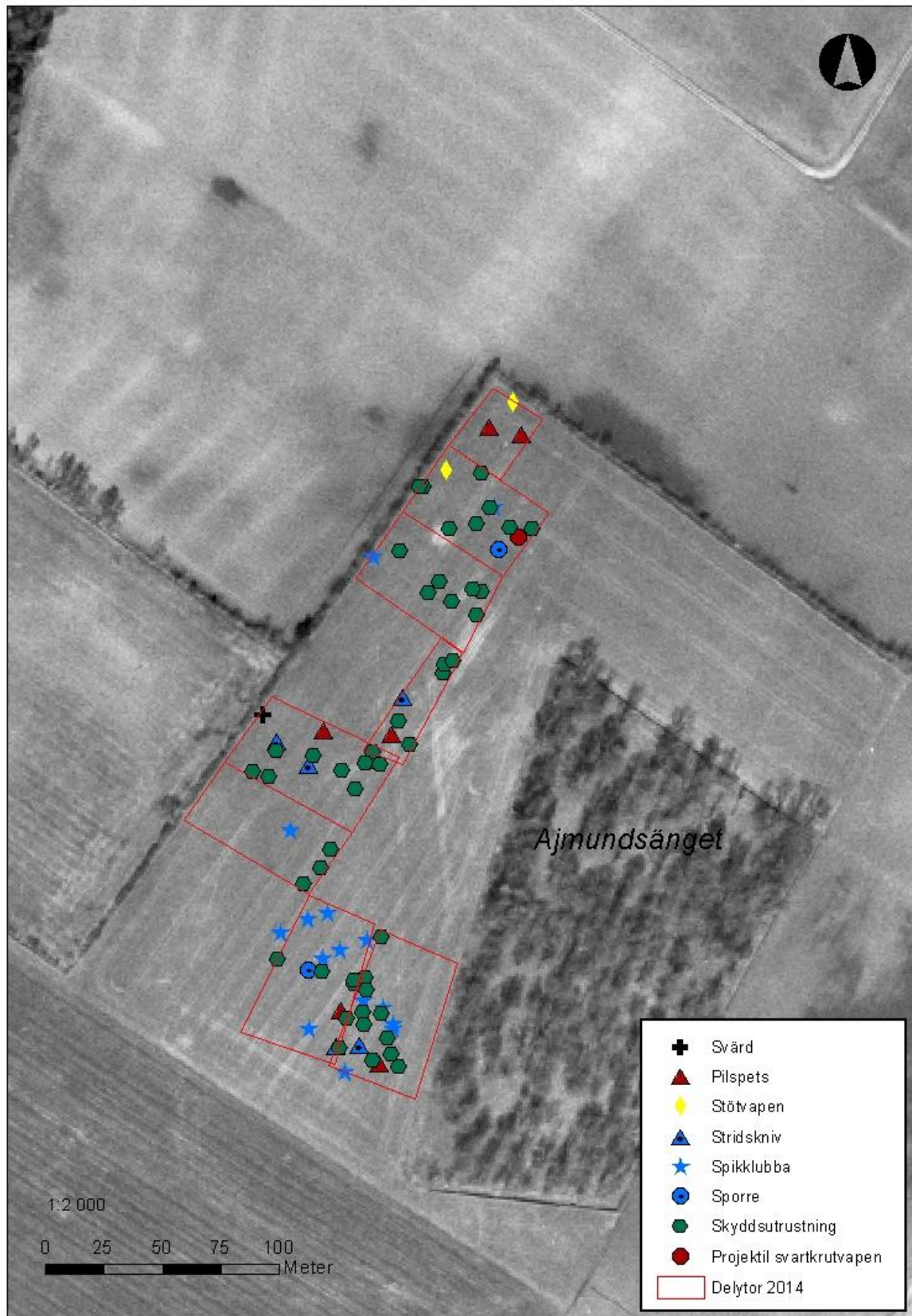

Fig. 9. Spridningskarta över samtliga 1361-fynd och sökområden från 2014 års undersökningar.
Bearbetning: Maria Lingström.

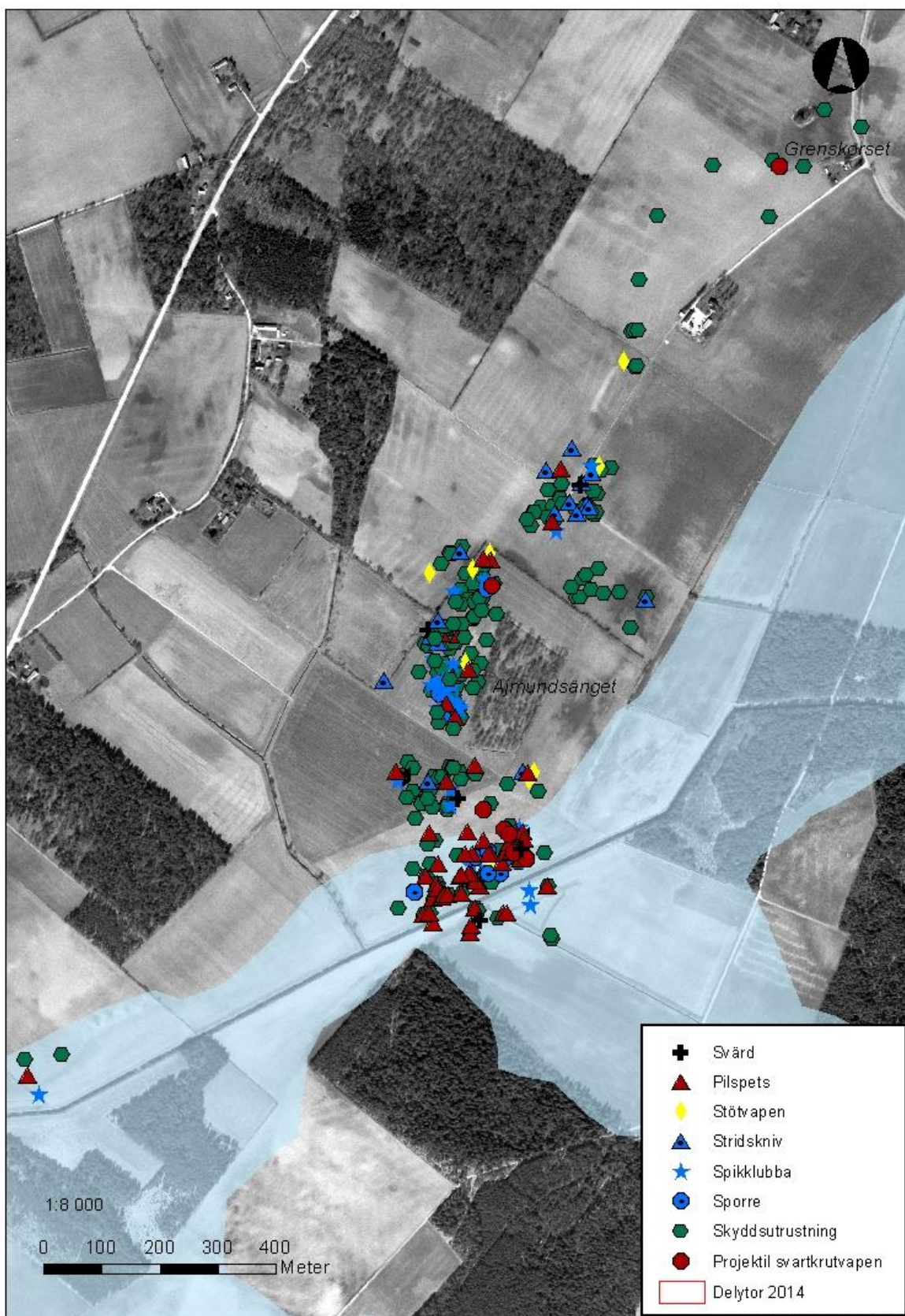

Fig. 10. Spridningskarta över samtliga 1361-fynd år 2006–2014. Se kategoriförklaring på nästa sida. Bearbetning: Maria Lingström. Fjäle myrs utbredning ses som ett transparent ljusblått lager.

Kategoriförklaring

I spridningskartan över samtliga 1361-fynd från år 2006-2014 har några fyndkategorier slagits samman, för att få en mer lättöverskådlig spridningsbild:

Stötvapen	Spjut-, lans-eller pikspets samt doppsko.
Stridskniv	Stridskniv, långkniv, huggkniv och dolk.
Skyddsutrustning	Delar av rustningar i form av lameller, järnsöljor eller beslag samt ringbrynjefragment.
Personlig utrustning	Soldaternas personliga ägodelar, i detta fall en nyckel och en pärla.

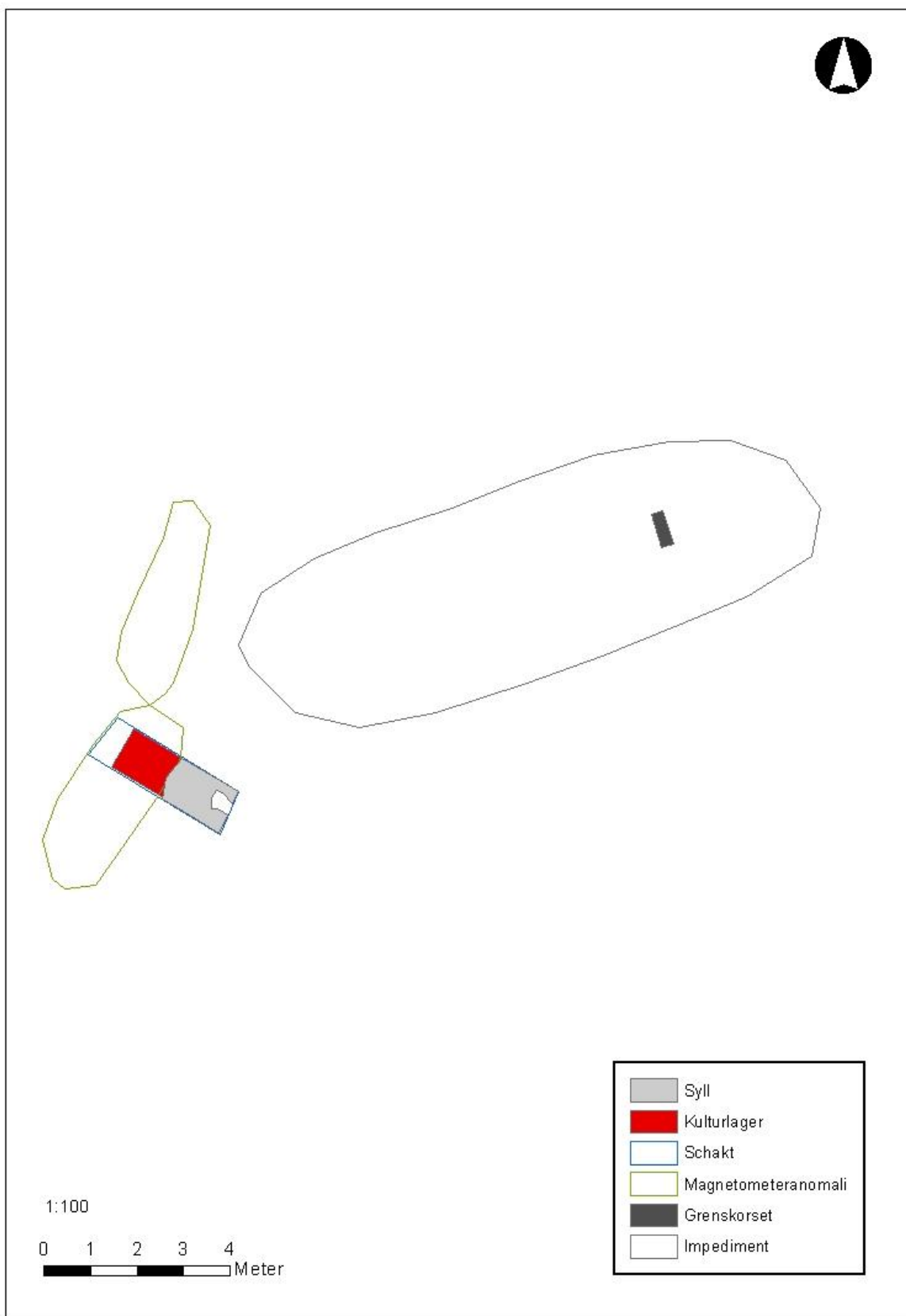

Fig. 11. Arkeologisk undersökning vid Grenskorset utifrån resultat från geofysiska undersökningar. Bearbetning: Maria Lingström.

Tabell 1: Schakt

Schaktnr	Utbredning	Beskrivning
343	3,25 x 1,2 m (SÖ-NV) långt och 0,3 m (0,45 m) djupt	Schaktet var beläget 10,5 m SV om Grenskorset. Stratigrafi: torv/stubb 0,05 m tj, ploglager 0,2 m tj, därunder steril. I NV delen av schaktet var berg i dagen, 0,7 x 0,6 m st. I schaktets mellersta del fanns under ploglagret ett kulturlager (AL324), 0,15 m tj. Schaktet grävdes för hand med spade och fyllhammare. I kulturlagret grävdes en 0,15 x 0,15 m stor och 0,15 m dj grävenhet för att konstatera lagrets djup och karaktär. I schaktets SÖ del fanns en syll (A329).

Tabell 2: Anläggningar

Anl.nr	Typ	Storlek	Beskrivning
324	Avfallslager	Minst 1,2 x 1,2 m långt (NNÖ-SSV) och 0,15 m djupt	Beläget nordväst om och i direkt anslutning till syll A329. Lagret innehöll rikliga mängder hårt skörbränd sten samt träkol, enstaka rödgods, två spikar samt natursten. Lagret var endast avgränsat åt nordväst och sydöst. Sterilen under lagret var infiltrerad av lagret ned till 0,11 m dj.
329	Syll	Minst 1,2 x 1 m (NNÖ-SSV) lång	Del av byggnad? Syllen bestod av 0,1-0,5 m stora naturstenar. Inrasad sten åt SÖ.

Tabell 3: Samtliga fynd

Tabell 1. 2014 års fynd

Fnr	Material	Sakord	Ant.	Fragm.grad	Fyndstatus	L	Br	Tjl	Vikt	Anmärkning
1	Järn	Projektil	1	Intakt	På konservering	14	13	13	7	
2	Järn	Spikklubbespets	1	Intakt	På konservering	57	5	5	4	
3	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	31	21	4	5	
4	Järn	Betselbeslag	1	Intakt	På konservering	22	22	9	15	Med tre vidhängande små beslag.
5	Järn	Föremål	1	Fragment	Ej sparad	47	33	5	12	
6	Järn	Kniv	1	Defekt	Ej sparad	61	13	4	7	Liten.
7	Järn	Lamell	1	Fragment	På konservering	36	31	5	9	Med hål.
8	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	29	24	4	6	
9	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	65	29	4	18	Med hål. Böjd.
10	Järn	Betsel	1	Fragment	Ej sparad	48	17	5	7	
11	Järn	Sölja	1	Defekt	På konservering	37	43	10	18	Med tornens fäste men ej själva tornen kvar.
12	Järn	Spikklubbespets	1	Intakt	På konservering	60	11	10	11	Jfr Korsbetningen.
13	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	26	20	4	5	Välvd. Med nit.
14	Järn	Sporre	1	Fragment	På konservering	26	19	9	3	
15	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	41	46	3	13	Med hål.
16	Järn	Kniv	1	Defekt	Ej sparad	45	14	5	9	Liten.
17	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	48	23	4	11	
18	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	33	13	4	4	Liten.
19	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	24	20	4	3	
20	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	72	55	4	28	Med hål.
21	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	53	13	6	9	
22	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	44	17	4	6	
23	Järn	Beslag	1	Defekt	Ej sparad	50	19	18	18	Omvikt.
24	Järn	Pilspets	1	Fragment	På konservering	42	9	7	5	Tånge avbruten.
25	Järn	Hästsko	1	Defekt	Ej sparad	90	33	18	102	
26	Järn	Nitbricka	1	Defekt	Ej sparad	17	15	5	2	

27	Järn	Föremål	1	Intakt	Ej sparad	52	16	6	6	Med tånge.
28	Järn	Spikklubbespets	1	Defekt	På konservering	48	7	7	4	
29	Järn	Pilspets	1	Intakt	På konservering	56	11	9	9	
30	Järn	Betsel	1	Defekt	På konservering	80	66	14	58	
31	Cu-leg.	Nyckel	1	Defekt	På konservering	74	46	8	32	Vendeltida.
32	Cu-leg.	Sölja	1	Defekt	På konservering	30	17	3	4	
33	Cu-leg.	Beslag	1	Defekt	Ej sparad	30	30	2	7	Med hål.
34	Cu-leg.	Remändesbeslag	1	Intakt	På konservering	43	8	4	3	Profilerad med två nitar.
35	Cu-leg.	Remändesbeslag	1	Defekt	På konservering	37	20	3	8	'Jfr exempelvis Hablingbo, Havor, http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=312237 .
36	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	37	25	5	3	
37	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	47	13	5	6	
38	Järn	Redskap?	1	Defekt	På konservering	82	9	9	22	
39	Cu-leg.	Beslag	1	Defekt	Ej sparad	66	7	6	4	
40	Järn	Kniv/skära?	1	Fragment	Ej sparad	73	36	9	56	Mycket kraftig. Förarbete?
41	Järn	Harpun	1	Defekt	På konservering	142	14	8	24	Tånge avbruten.
42	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	35	14	6	6	Liten.
43	Cu-leg.	Viktlod	1	Intakt	På konservering	18	18	5	8	
44	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	33	17	5	4	
45	Cu-leg.	Smälta	1	Fragment	Ej sparad	20	17	8	10	
46	Cu-leg.	Beslag	1	Intakt	Ej sparad	19	19	8	2	
47	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	35	13	6	4	
48	Järn	Sölja	1	Fragment	Ej sparad	53	11	6	5	
49	Järn	Hästska	1	Fragment	Ej sparad	33	19	16	22	
50	Järn	Beslag?	1	Defekt	På konservering	57	35	5	19	Profilerat, välvt. Intressant.
51	Järn	Pilspets	1	Defekt	På konservering	53	6	6	5	Tånge avbruten. Alt. spikklubbespets.
52	Bly	Projektil	1	Defekt	Ej sparad	12	11	9	7	Deformerad.
53	Cu-leg.	Fibula	1	Defekt	På konservering	75	20	12	13	Dekor. 'Jfr http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=220668 , romersk järnålder.
54	Järn	Stångbetsel	1	Fragment	På konservering	104	67	15	41	
55	Järn	Handsklamell	1	Defekt	På konservering	23	17	4	3	
56	Järn	Handsklamell?	1	Defekt	På konservering	35	5	3	3	Liten.

57	Järn	Stridskniv	1	Fragment	På konservering	69	22	5	19	Kraftig knivspets.
58	Cu-leg.	Sölja	1	Defekt	Ej sparad	31	14	8	5	Med dekor av vitmetall/silver. Datering?
59	Järn	Skära	1	Fragment	Ej sparad	73	24	4	14	
60	Järn	Kniv?	1	Defekt	Ej sparad	52	15	4	7	Med halvt hål?
61	Järn	Beslag	1	Defekt	Ej sparad	92	14	5	9	Med två hål. Recent?
62	Järn	Nit	1	Intakt	Ej sparad	57	422	22	23	Stor nit m rombisk nitbricka.
63	Järn	Hästska, triangleska?	1	Defekt	Ej sparad	91	31	8	63	Halvsko?
64	Järn	Remdelare?	1	Defekt	På konservering	66	48	9	54	Remdelare till seldon? Ålder?
65	Järn	Skära	1	Fragment	Ej sparad	73	24	4	18	
66	Järn	Beslag?	1	Defekt	Ej sparad	45	30	9	25	Tjockt i ena änden. Tungt.
67	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	48	17	8	10	
68	Järn	Kniv?	1	Fragment	Ej sparad	103	9	5	15	Tånge till kniv? Lång.
69	Järn	Nyckel?	1	Defekt	Ej sparad	43	13	10	8	
70	Järn	Sölja/beslag?	1	Fragment	Ej sparad	37	18	5	4	
71	Järn	Spikklubbspets	1	Defekt	På konservering	444	7	7	4	
72	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	32	15	4	4	
73	Järn	Pilspets/ spikklubbspets	1	Defekt	På konservering	50	6	6	3	
74	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	32	20	2	2	Tunn.
75	Cu-leg.	Remsölja?	1	Defekt	På konservering	14	14	3	1	Dekorerad, liten ring.
76	Järn	Beslag?	1	Defekt	Ej sparad	38	8	6	3	Jfr F197!
77	Cu-leg.	Fibula	1	Intakt	På konservering	31	15	7	2	Liten, nätt, välformad, välbevarad. Rom jäå.
78	Järn	Beslag	1	Defekt	Ej sparad	30	24	10	7	Lätt.
79	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	20	16	3	1	Tunn, liten.
80	Cu-leg.	Bältesbeslag, hjärtformigt	1	Intakt	På konservering	16	13	6	2	Välbevarat.
81	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	33	25	4	4	
82	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	58	13	8	11	Kraftig tånge.
83	Järn	Spikklubbspets?	1	Defekt	På konservering	41	7	6	3	Lätt.
84	Cu-leg.	Smälta	1	Fragment	Ej sparad	62	44	9	47	Tung.

85	Silver	Mynt	1	Intakt	På konservering	18	17	3	3	
86	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	28	23	3	6	
87	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	46	11	8	6	
88	Cu-leg.	Sölja	1	Defekt	På konservering	37	16	9	4	Genombruten. Vikingatida. Eldpåverkad. Jfr Grötlingbo, Roirhage http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=224218
89	Järn	Lamell?	1	Defekt	På konservering	47	20	3	7	
90	Cu-leg.	Remändesbeslag?	1	Fragment	På konservering	14	12	6	3	
91	Järn	Sölja	1	Defekt	På konservering	27	23	10	5	Defekt tånge.
92	Järn	Beslag/lamell	1	Defekt	På konservering	67	26	3	18	
93	Järn	Spikklubbespets	1	Defekt	På konservering	52	5	5	2	Böjd.
94	Cu-leg.	Föremål	1	Defekt	Ej sparad	17	16	12	7	
95	Bly	Projektil	1	Intakt	Ej sparad	17	17	18	30	Stor, tung.
96	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	42	15	4	5	
97	Järn	Nit, rombisk	1	Intakt	Ej sparad	49	36	21	18	
98	Järn	Spikklubbespets	1	Intakt	På konservering	61	6	6	5	
99	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	42	10	4	4	
100	Järn	Föremål	1	Defekt	Ej sparad	82	21	15	27	
101	Bergart	Glättsten	1	Defekt		79	50	41	240	
102	Järn	Pilspets/ spikklubbespets	1	Intakt	På konservering	51	7	6	5	Böjd tånge.
103	Järn	Lekare	1	Intakt	Ej sparad	45	30	11	23	
104	Järn	Lamell	1	Fragment	På konservering	33	34	4	8	
105	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	53	27	4	8	Profilerad. Med halvt hå. Jfr Korsbetningen!
106	Järn	Beslag	1	Defekt	Ej sparad	86	30	4	35	Med två halva hå.
107	Järn	Lamell?	1	Defekt	På konservering	69	54	6	40	
108	Järn	Redskap?	1	Defekt	Ej sparad	71	8	9	7	
109	Järn	Hästska	1	Defekt	Ej sparad	114	29	26	140	Halvsko? Datering? Med två sömmar.
110	Järn	Beslag	1	Intakt	Ej sparad	169	27	10	60	Välv. Med två nithå. Funktion? Datering?
111	Järn	Sporre	1	Defekt	På konservering	57	35	21	21	Ena skänkeln böjd. 'Jfr Eketorp http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=357855 m.fl.

112	Cu-leg.	Dräktånål	1	Defekt	På konservering	44	15	6	5	
113	Järn	Krampa?	1	Defekt	Ej sparad	60	12	8	7	
114	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	31	22	2	3	Tunn.
115	Järn	Nyckel	1	Fragment	Ej sparad	20	13	5	2	Liten, tunn.
116	Järn	Stridskniv?	1	Fragment	På konservering	49	21	5	8	
117	Järn	Hästske	1	Defekt	Ej sparad	97	38	19	60	Med en sön.
118	Järn	Kniv	1	Defekt	Ej sparad	57	10	5	7	Endast tånge samt liten del av blad bevarat.
119	Järn	Föremål	1	Defekt	Ej sparad	44	27	5	15	Relativt tjockt.
120	Järn	Spets/pikspets?	1	Defekt	Ej sparad	92	11	12	26	Alt. redskap?
121	Järn	Ringbrynjering?	1	Defekt	På konservering	14	11	4	1	
122	Järn	Beslagsring?	1	Intakt	Ej sparad	35	29	4	5	
123	Järn	Sölja	1	Fragment	Ej sparad	20	10	5	1	
124	Järn	Handsklamell?	1	Fragment	På konservering	33	15	4	3	
125	Järn	Beslag?	1	Defekt	Ej sparad	56	32	12	7	Böjt.
126	Järn	Sölja	1	Intakt	På konservering	25	23	8	5	Parallell till Korsbetningen.
127	Silver	Mynt	1	Defekt	På konservering	23	13	2	2	Klippt.
128	Bly	Gjuttapp?	1	Fragment	Ej sparad	23	25	6	5	
129	Cu-leg.	Dräktånål	1	Fragment	På konservering	12	8	8	3	Polyedriskt dräktånålshuvud. Vendeltida. Punktcirkeldekör.
130	Järn	Hästske	1	Defekt	På konservering	79	47	25	59	Liten. Med en kraftig sön.
131	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	31	14	4	4	Liten.
132	Järn	Lamell?	1	Defekt	På konservering	58	28	5	19	Rundad ände.
133	Järn	Föremål	1	Defekt	Ej sparad	42	12	13	7	
134	Järn	Spikklobbespets/ pilspets	1	Defekt	På konservering	50	6	6	3	Böjd.
135	Cu-leg.	Ten	1	Defekt	Ej sparad	54	5	5	6	
136	Silver	Mynt	1	Fragment	På konservering	21	13	1	1	Klippt. Probermärken.
137	Järn	Lamell?	1	Defekt	Ej sparad	39	26	5	8	
138	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	29	20	4	3	Lätt.
139	Järn	Beslag?	1	Defekt	Ej sparad	33	12	7	3	
140	Järn	Beslag/lamell?	1	Defekt	På konservering	64	21	4	17	

141	Järn	Ringbrynjering	1	Intakt	På konservering	15	11	3	1	Något deformerad. Med överlappande hopfogning.
142	Cu-leg.	Beslag	1	Fragment	På konservering	22	11	5	3	Del av smycke? Tungt. Ornerat. Vackert.
143	Järn	Beslag	1	Defekt	Ej sparad	42	20	3	5	Tunt, med ett nithål.
144	Cu-leg.	Knapp	1	Intakt	Ej sparad	22	22	9	4	Med Gotlandsvapnet.
145	Järn	Beslagsring?	1	Intakt	Ej sparad	19	19	5	3	Med överlappande ändar.
146	Järn	Föremål	1	Defekt	Ej sparad	62	24	4	22	Tjockt.
147	Cu-leg.	Pressbleck	1	Fragment	Ej sparad	22	14	1	1	Mycket tunt. Ornerat. Med små nithål.
148	Järn	Kniv	1	Defekt	Ej sparad	48	13	3	4	Liten.
149	Järn	Föremål	1	Defekt	Ej sparad	39	16	6	12	
150	Järn	Beslag	1	Fragment	Ej sparad	23	22	5	4	Med halvt nithål.
151	Järn	Borr?	1	Defekt	Ej sparad	58	11	10	19	
152	Järn	Föremål	1	Defekt	Ej sparad	36	8	6	5	
153	Järn	Betsel	1	Fragment	Ej sparad	55	15	9	16	
154	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	30	14	4	4	Liten.
155	Järn	Spets?	1	Defekt	Ej sparad	70	19	5	16	
156	Cu-leg.	Sölja	1	Defekt	På konservering	42	37	7	16	Saknar torne.
157	Järn	Spikklubbespets	1	Defekt	På konservering	34	6	5	2	
158	Järn	Kniv	1	Defekt	Ej sparad	29	14	4	3	
159	Cu-leg.	Dräknål	1	Intakt	På konservering	73	8	8	7	Böjd.
160	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	35	24	3	6	
161	Järn	Kläpp	1	Intakt	Ej sparad	75	14	13	32	
162	Silver	Mynt	1	Intakt	På konservering	17	17	2	2	
163	Cu-leg.	Beslag	1	Defekt	Ej sparad	24	14	3	2	Förgyllt. Kungligt monogram, 1800-tal?
164	Järn	Sölja	1	Komplett	På konservering	42	40	6	14	Sölja och torne separata.
165	Järn	Nyckel	1	Defekt	Ej sparad	47	21	7	12	
166	Järn	Föremål	1	Defekt	Ej sparad	40	38	8	17	Ena kanten tjock.
167	Järn	Synål	1	Defekt	Ej sparad	56	6	5	2	Relativt grov.
168	Järn	Spikklubbespets	1	Intakt	På konservering	59	6	6	3	Böjd spets.
169	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	34	12	3	2	Nött egg.
170	Järn	Hästska	1	Defekt	Ej sparad	85	24	129	64	Typ? Med en söm.
171	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	39	18	3	5	Med hål?

172	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	39	16	7	6	
173	Cu-leg.	Smälta	1	Fragment	Ej sparad	34	29	9	22	Tung.
174	Cu-leg.	Sölja	1	Defekt	På konservering	19	12	4	2	Nätt. Med torne.
175	Järn	Beslagsring?	1	Intakt	Ej sparad	18	22	19	13	
176	Cu-leg.	Smälta	1	Fragment	Ej sparad	32	22	10	24	Mycket tung.
177	Järn	Handsklamell?	1	Defekt	På konservering	30	14	4	4	Välvd. Med blynit.
178	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	42	12	11	5	
179	Järn	Beslagsring?	1	Intakt	Ej sparad	19	17	5	2	Tunn.
180	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	21	18	2	1	Tunn.
181	Cu-leg.	Bältesbeslag	1	Intakt	På konservering	15	13	6	3	Sköldformigt.
182	Järn	Kniv	1	Defekt	Ej sparad	57	12	3	6	
183	Järn	Lamell?	1	Defekt	På konservering	77	69	5	44	Triangulär. Tung. Med nithål.
184	Järn	Stridskniv	1	Fragment	På konservering	32	22	4	6	
185	Järn	Spikklubbespets	1	Intakt	På konservering	59	5	5	4	Något böjd.
186	Järn	Lamell/beslag?	1	Fragment	På konservering	27	23	3	7	Med nit.
187	Cu-leg.	Knapp	1	Defekt	Ej sparad	19	19	5	3	Med gotlandsvapen. Ögla tillplattad.
188	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	63	25	3	11	Böjd.
189	Bly	Projektil	1	Intakt	Ej sparad	12	12	11	8	Deformerad.
190	Järn	Kniv	1	Defekt	Ej sparad	65	13	5	8	Nött egg.
191	Järn	Hästska	1	Defekt	Ej sparad	92	21	20	47	Liten, sliten.
192	Cu-leg.	Beslag	1	Intakt	På konservering	30	26	1	2	Stjärnformat. Asymmetriskt. Datering?
193	Cu-leg.	Fingerring/beslag?	1	Defekt	På konservering	19	16	8	2	Med öppna avsmalnande ändar.
194	Järn	Föremål	1	Defekt	Ej sparad	72	16	6	11	
195	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	42	29	7	14	Med två halva hål.
196	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	48	33	3	10	Tunn.
197	Järn	Föremål	1	Defekt	På konservering	43	19	8	8	Jfr F76. 'Jfr Korsbetningen http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=350291 samt Ragnhildsholmen http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=240920 och http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=240969 .
198	Järn	Spikklubbespets/ krampa?	1	Defekt	På konservering	45	11	5	3	

199	Järn	Beslag	1	Defekt	Ej sparad	52	19	4	11	Med nithål.
200	Järn	Handsklamell?	1	Intakt	På konservering	23	17	6	4	Välvd.
201	Järn	Sölja?	1	Defekt	Ej sparad	31	30	6	8	'Grov sölja utan torne.
202	Järn	Doppsko	1	Defekt	På konservering	53	17	14	18	Kraftig.
203	Järn	Hätsko	1	Defekt	Ej sparad	94	30	10	53	Sliten. Halvsko?
204	Järn	Pilspets	1	Defekt	På konservering	57	12	9	7	Med holk. Vikingatid.
205	Cu-leg.	Bågfibula	1	Defekt	På konservering	74	31	15	32	Saknar torne. Tung. 'Jfr Havor http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=310972 .
206	Järn	Föremål	1	Defekt	Ej sparad	49	33	6	32	Tjockt.
207	Järn	Kniv	1	Defekt	Ej sparad	75	10	4	7	Lång tånge, litet nött blad.
208	Järn	Svärd?	1	Defekt	På konservering	60	40	5	29	Tjock. Med utbuktande del.
209	Järn	Föremål	1	Fragment	Ej sparad	49	26	8	12	Vinklat fragment.
210	Järn	Handsklamell?	1	Defekt	På konservering	29	20	5	6	
211	Järn	Stridskniv?	1	Fragment	På konservering	31	20	5	5	Kraftigare kniv.
212	Järn	Spikklubbspets	1	Intakt	På konservering	47	6	5	3	
213	Järn	Spik	1	Defekt	Ej sparad	64	6	5	5	Utan tånge?
214	Järn	Krampa	1	Intakt	Ej sparad	43	18	17	14	Med nit.
215	Bly	Smälta	1	Fragment	Ej sparad	79	41	18	138	Mycket tung.
216	Järn	Hätsko	1	Defekt	Ej sparad	91	24	7	39	Sliten.
217	Järn	Beslag?	1	Defekt	Ej sparad	31	14	4	2	
218	Järn	Spikklubbspets	1	Intakt	På konservering	51	6	7	3	Böjd. Lång tånge.
219	Silver	Fibula	1	Fragment	På konservering	24	26	4	3	Metalltyp? Korsformig med fäste.
220	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	41	15	3	4	
221	Järn	Kniv	1	Fragment	Ej sparad	34	18	4	2	Tunn.
222	Järn	Sölja	1	Fragment	På konservering	57	54	7	20	Utan torne. 'Jfr exempelvis http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=320224 .
223	Järn	Spikklubbspets	1	Fragment	Ej sparad	21	6	6	1	
224	Järn	Beslag?	1	Intakt	Ej sparad	86	48	4	44	Parallell? Asymmetriskt.
225	Järn	Draglåsnyckel	1	Defekt	Ej sparad	58	21	6	6	
226	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	19	24	3	4	Med halvt hål.
227	Järn	Beslagsring?	1	Defekt	Ej sparad	26	25	7	9	
228	Järn	Stridskniv?	1	Fragment	På konservering	65	21	6	16	

229	Silver	Mynt	1	Intakt	På konservering	19	17	2	3	
230	Cu-leg.	Råämne?	1	Fragment	Ej sparad	28	18	14	29	Tungt.
231	Cu-leg.	Knivändsbeslag	1	Fragment	På konservering	14	10	7	4	Prel. 1500-tal. Engelska paralleller, se exempelvis http://www.ukdfd.co.uk/ukdfddata/showrecords.php?product=47739&title=knife-end-stop&cat=127 på http://www.ukdfd.co.uk/ukdfddata/showcat.php?cat=127&page=1 .
232	Järn	Krampa?	1	Fragment	Ej sparad	25	16	4	1	

Förkortningsförklaring

Fnr	Fyndnr
Ant	Antal
L	Längd
Br	Bredd
Tjl	Tjocklek
Fragm.grad	Fragmenteringsgrad

Tabell 4: 1361-fynd

Tabell 1. 2014 års 1361-fynd, sorterade per sakord

Fnr	Material	Sakord	Ant	Fragm.grad	Fyndstatus	L	Br	Tjl	Vikt	Anmärkning
202	Järn	Doppsko	1	Defekt	På konservering	53	17	14	18	Kraftig.
13	Järn	Handsklamell	1	Defekt	På konservering	26	20	4	5	Välvd. Med nit.
55	Järn	Handsklamell	1	Defekt	På konservering	23	17	4	3	
56	Järn	Handsklamell?	1	Defekt	På konservering	35	5	3	3	Liten.
124	Järn	Handsklamell?	1	Fragment	På konservering	33	15	4	3	
177	Järn	Handsklamell?	1	Defekt	På konservering	30	14	4	4	Välvd. Med blynit.
200	Järn	Handsklamell?	1	Intakt	På konservering	23	17	6	4	Välvd.
210	Järn	Handsklamell?	1	Defekt	På konservering	29	20	5	6	
41	Järn	Harpun	1	Defekt	På konservering	142	14	8	24	Tånge avbruten.
7	Järn	Lamell	1	Fragment	På konservering	36	31	5	9	Med hål.
9	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	65	29	4	18	Med hål. Böjd.
15	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	41	46	3	13	Med hål.
20	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	72	55	4	28	Med hål.
104	Järn	Lamell	1	Fragment	På konservering	33	34	4	8	
105	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	53	27	4	8	Profilrad. Med halvt hål. Jfr Korsbetningen!
188	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	63	25	3	11	Böjd.
195	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	42	29	7	14	Med två halva hål.
196	Järn	Lamell	1	Defekt	På konservering	48	33	3	10	Tunn.
186	Järn	Lamell/beslag?	1	Fragment	På konservering	27	23	3	7	Med nit.
3	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	31	21	4	5	
8	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	29	24	4	6	

19	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	24	20	4	3	
36	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	37	25	5	3	
72	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	32	15	4	4	
74	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	32	20	2	2	Tunn.
79	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	20	16	3	1	Tunn, liten.
81	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	33	25	4	4	
86	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	28	23	3	6	
89	Järn	Lamell?	1	Defekt	På konservering	47	20	3	7	
107	Järn	Lamell?	1	Defekt	På konservering	69	54	6	40	
114	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	31	22	2	3	Tunn.
132	Järn	Lamell?	1	Defekt	På konservering	58	28	5	19	Rundad ände.
137	Järn	Lamell?	1	Defekt	Ej sparad	39	26	5	8	
138	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	29	20	4	3	Lätt.
160	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	35	24	3	6	
171	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	39	18	3	5	Med hål?
180	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	21	18	2	1	Tunn.
183	Järn	Lamell?	1	Defekt	På konservering	77	69	5	44	Triangulär. Tung. Med nithål.
226	Järn	Lamell?	1	Fragment	Ej sparad	19	24	3	4	Med halvt nithål.
24	Järn	Pilspets	1	Fragment	På konservering	42	9	7	5	Tånge avbruten.
29	Järn	Pilspets	1	Intakt	På konservering	56	11	9	9	
51	Järn	Pilspets	1	Defekt	På konservering	53	6	6	5	Tånge avbruten. Alt. spikklubbspets.
204	Järn	Pilspets	1	Defekt	På konservering	57	12	9	7	Med holk. Vikingatid.
73	Järn	Pilspets/spikklubbspets	1	Defekt	På konservering	50	6	6	3	
102	Järn	Pilspets/spikklubbspets	1	Intakt	På konservering	51	7	6	5	Böjd tånge
1	Järn	Projektil svartkrutvapen	1	Intakt	På konservering	14	13	13	7	
141	Järn	Ringbrynjering	1	Intakt	På konservering	15	11	3	1	Något deformerad. Med överlappande hopfogning.

121	Järn	Ringbrynjering?	1	Defekt	På konservering	14	11	4	1	
2	Järn	Spikklubbepets	1	Intakt	På konservering	57	5	5	4	
12	Järn	Spikklubbepets	1	Intakt	På konservering	60	11	10	11	Jfr Korsbetningen.
28	Järn	Spikklubbepets	1	Defekt	På konservering	48	7	7	4	
71	Järn	Spikklubbepets	1	Defekt	På konservering	444	7	7	4	
93	Järn	Spikklubbepets	1	Defekt	På konservering	52	5	5	2	Böjd.
157	Järn	Spikklubbepets	1	Defekt	På konservering	34	6	5	2	
168	Järn	Spikklubbepets	1	Intakt	På konservering	59	6	6	3	Böjd spets.
185	Järn	Spikklubbepets	1	Intakt	På konservering	59	5	5	4	Något böjd.
212	Järn	Spikklubbepets	1	Intakt	På konservering	47	6	5	3	
218	Järn	Spikklubbepets	1	Intakt	På konservering	51	6	7	3	Böjd. Lång tånge.
223	Järn	Spikklubbepets	1	Fragment	Ej sparad	21	6	6	1	
198	Järn	Spikklubbepets/krampa?	1	Defekt	På konservering	45	11	5	3	
134	Järn	Spikklubbepets/pilspets	1	Defekt	På konservering	50	6	6	3	Böjd.
83	Järn	Spikklubbepets?	1	Defekt	På konservering	41	7	6	3	Lätt.
111	Järn	Sporre	1	Defekt	På konservering	57	35	21	21	Ena skänkeln böjd. Jfr Eketorp http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=357855
14	Järn	Sporrsölja	1	Fragment	På konservering	26	19	9	3	
57	Järn	Stridskniv	1	Fragment	På konservering	69	22	5	19	Kraftig knivspets.
184	Järn	Stridskniv	1	Fragment	På konservering	32	22	4	6	
116	Järn	Stridskniv?	1	Fragment	På konservering	49	21	5	8	
211	Järn	Stridskniv?	1	Fragment	På konservering	31	20	5	5	Kraftigare kniv.
228	Järn	Stridskniv?	1	Fragment	På konservering	65	21	6	16	
208	Järn	Svärd?	1	Defekt	På konservering	60	40	5	29	Tjockt. Med utbuktande del.
11	Järn	Sölja	1	Defekt	På konservering	37	43	10	18	Med tornens fäste men ej själva tornen kvar.
32	Cu-leg.	Sölja	1	Defekt	På konservering	30	17	3	4	Vikingatid/Medeltida. Exakt parallell?
58	Cu-leg.	Sölja	1	Defekt	Ej sparad	31	14	8	5	Med dekor av vitmetall/silver. Datering?

91	Järn	Sölja	1	Defekt	På konservering	27	23	10	5	Defekt tånge.
126	Järn	Sölja	1	Intakt	På konservering	25	23	8	5	Parallell till Korsbetningen.
164	Järn	Sölja	1	Komplett	På konservering	42	40	6	14	Sölja och torne separata.
174	Cu-leg.	Sölja	1	Defekt	På konservering	19	12	4	2	Nätt. Med torne.
222	Järn	Sölja	1	Fragment	På konservering	57	54	7	20	Utan torne. 'Jfr exempelvis http://mis.historiska.se/mis/sok/bild.asp?uid=320224 .
201	Järn	Sölja?	1	Defekt	Ej sparad	31	30	6	8	Grov sölja utan torne.

Förkortningsförklaring

Fnr	Fyndnr
Ant	Antal
L	Längd
Br	Bredd
Tjl	Tjocklek
Fragm.grad	Fragmenteringsgrad